

КОНКУРСЪ ЗА НАЙ-ХУБАВЪ РАЗКАЗЪ И НАЙ-ХУБАВО СТИХОТВОРЕНИЕ

Панайотъ Пѣевъ

КАМБАНАТА БИЕ

Слънцето се плъзгаше низко надъ морето и хвърляше своитѣ последни лъчи. Сякашъ че бѣ уморена птица, която съ мжка размахва сребристи криле. Изглеждаше, че високитѣ дървета край брѣга, впили погледъ въ далнинитѣ, камбанаритѣ на старитѣ църкви, голѣмиятъ дървенъ крѣстъ на малкия параклисъ на брѣга — всички умопително протягаха ржце, мжчейки се да го задържатъ. Но то, бледо, бързо бѣгаше надолу, защото голѣми, сиви облаци го гонѣха по безкрая.

Деньтъ бързо угасваше. Гжста мъгла бавно заливаше морето. Далечъ се зачу глухъ, като изъ подъ земята силенъ гръмъ, после отново увисна надъ земята мъртва, безкрайна тишина.

На брѣга ставаше нѣщо странно. Малкиятъ градъ до морето, притиснатъ отъ гжстата мъгла и унесенъ отъ песенъта на ситнитѣ дъждовни капки — оживяваше. Отъ малкитѣ му дъсчени къщурки заизлизаха едри, черни сѣнки, мѣркаха се бързо изъ кривитѣ улочки и следъ това все така бързо и нетърпеливо крачеха къмъ стръмния брѣгъ. Това бѣха жени. Плѣсъкътъ отъ дървенитѣ имъ налъми, които се удрѣха ритмично върху стария калдъръмъ, отекваше глухо въ тъмнината и се сливаше съ грохота на бурното Черно-море. Вѣтърътъ, наситенъ съ ситни капчици дъждъ, развѣваше чернитѣ имъ дрехи. Тѣ бързаха къмъ брѣга. Вървѣха по две, по три, съ погледъ устремень въ морето. Спираха на брѣга грохнали отъ умора, като птички прелитайки отъ топлитѣ страни. Разтревоженитѣ имъ влажни очи блуждаеха изъ черната безвѣрна повърхиссть на водната ширь. Ни една свѣтлина по нея, ни единъ плѣсъкъ на движеща се весла. Само ритмичнитѣ траканя на налъмитѣ на приждащитѣ долиташе бавно до ушитѣ имъ . . .

Наоколо ставаше нѣщо непонятно. Небето стана изведнажъ тъмно. Грамадни, черни облаци се бѣха проснали върху него, тънцитѣ имъ краища се спускаха стръмно къмъ земята, като че ли протягаха ехидно ржце къмъ беднитѣ жени. Вѣтърътъ се усили. Морето зарѣва по силно и страхотно, изпрацайки голѣми вълни, които се разбиваха съ яростъ о твърдитѣ скали на брѣга. Ситни, бѣли капчици пѣна заливаха женитѣ. Градътъ бѣше потъналъ въ тишина. Облѣченъ въ черенъ, непрогледенъ плащъ, той приличаше на голѣмо черно платно. И после всичко се изгуби въ ноцъта. Женитѣ хванати за ржце, закрачиха къмъ параклиса. Насѣдаха около влажнитѣ стени и впиха просълзени погледи въ малката икона на Св. Богородица, чийто благъ и смиренъ образъ едва се забелязваше при слабото освѣтление на малкото кандилце. Тѣ паднаха безшумно на колене предъ нея и тихо заредѣха горѣшни молитви. . .

Внезапно една жена хвана висящата връвъ на камбаната и въ мигъ се разнесе жаловенъ звънъ. После втори, трети, и всѣки пѣеше все една пѣсенъ, която се разнесе бавно и ритмично въ страхотната ноцъ. А женитѣ колѣничили предъ свѣтата икона, шептѣха презъ сълзи:

— Свѣта Богородице, върни ни ги! . . .

Тѣ се смѣняваха, и връвъта не оставаше никога свободна. Камбаната биеше ту бавно и молитвено, ту жаловито и риданоше, примѣсвайки се съ тихия шепотъ на женитѣ, които се молѣха. Но лодкитѣ ги нѣмаше.

Никаква свѣтлина не се мѣркаше по морето. Все тѣй страхотно и безжалостно ревѣше то. Ноцъта ставаше все повече мълчалива . . .

Внезапно въ мрачината се разнесе гласъ:

— Свѣтлина въ морето!

Камбаната спрѣ, пѣсенъта сжщо. Всички жени се затичаха къмъ скалистия брѣгъ, взирайки се силно въ мъглата. Нѣкъде далечъ, едва видимо, блѣщукаха малки свѣтлини, които все повече и повече растѣха приближавайки брѣга. Следъ нѣколко минути, които се видѣха на женитѣ убийствено дълги, една голѣма лодка спрѣ до брѣга. Нѣкой се обади отъ насѣбралитѣ се жени:

— Кой е?

— „Вѣра“ — бѣше отговорътъ.

Две жени се затичаха бързо къмъ лодката. Майка и съпруга съ пълни отъ радостъ очи, пригръщаха пристигналия.

Като черна върволица се нижѣха лодкитѣ една следъ друга. Рибаритѣ ги завързваха бързо о брѣга, прибираха богатия риболовъ и придружени отъ своитѣ близки съ шумъ и пѣсни трѣгваха къмъ града.

Брѣгътъ започна скоро да опустява. На него бѣ останала само старата Ана. Нейниятъ синъ Петъръ още не бѣ се върналъ. Сжщо и Аврамъ, младъ, оголѣлъ рибаръ, сиракъ отъ дълги години. Старата жена заслиза по стръмнитѣ скали. Стори и се, че чува плѣсъкъ отъ отъ весла. И не се излъга. Бѣше Аврамъ, съ „Надежда“ който се запжти къмъ нея съ разплакано сърдце.

— Ти ли си, бабо Ано? . . . Не бой се. Сигурно се е забъркалъ въ мъглата. Едва при „Старитѣ камъни“ чухме камбаната, та се ориентирахме. Иначе щѣхме да се забъркаме още повече рече Аврамъ и се завтече бързо къмъ града.

Старата бѣше отново сама. Отново черната ѝ мжка сграбчи, убивайки последната ѝ надежда. Запжти се къмъ параклиса. Тамъ бѣше тихо. Слабата свѣтлина на кандилцето освѣтяваше още образа на Св. Богородица. Бабата падна на колѣне предъ нея, сврѣ глава въ краката ѝ, и заплака. Бавни, неравни хълцания отекваха въ тишината. Черни призраци се изпрѣчваха предъ очитѣ ѝ. Бѣше безсилна да ги прогони.

Ето, тя вижда своя мжжъ, когото преди година морето грабна, и когото чакаше сжщо тукъ. . .

Ето, най-голѣмиятъ ѝ синъ, когото морето обичаше ревниво. . . Какъ загина той. . . убиха го другаритѣ му отъ завистъ. Ето. . . и предъ очитѣ на старата жена се изправи Петъръ, нейния синъ. Високъ, хубавъ и силенъ и какъ силно гребе, като тѣ ѣстика се огъватъ подъ ржцетѣ му тежкитѣ гребла. Но. . . голѣма вълна идва срещу него и само мигъ. . . Опомни се. Изправи глава и впи просълзени очи въ иконата. Стори и се, че Светата майка протяга ржка, за да изтрие сълзитѣ ѝ. После се изправи бързо, хвина връвъта на камбаната и дръпна — силенъ звънъ се разнесе. После втори, трети. Тя биеше непрестанно като обезумѣла.

Силнитѣ тонове се понесоха изъ тъмнината, плъзгайки се по развълнуваната морска ширь. Тѣ тичаха, гонѣха, търсѣха — Петъръ, младия рибаръ. Но той не се връщаше. Вѣтърътъ бѣше все така лютъ. Дъждътъ